

Megjelenik
szombaton délelőtt.

Előfizetési díjak:
Egy évre 4.80 P
Fél évre 2.40 P
Negyed évre . . . 1.20 P

Felelős szerkesztő:
Dr. BOGYAY KÁLMÁN

ZEMPLÉN

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal Vármegyeháza

Telefonszám: 22.00

Hirdetési díjak:
Hasábmillimétersoron-
kint 10 fillér

Felelős kiadó:
BALLA JÁNOS

A vármegye gyászközsége

A vármegye közönségének hódolatteljes részvéte a Nagy Halott örök emléke előtt
Megfesteti a vármegye vitéz nagybányai Horthy István életnagyságu képét

Fekete lobogó az ősi vármegyeháza ormán. Bent a nagytanácsteremben a nagy Hősi Halottnak, Kormányzóhelyettes Urunknak gyászfátyolos fényképe a fekete drapérián Fekete szallag az ősi címeres zászlón is. Mély megilletődöttség és a legbensőbb fájdalom sajtó részvéte a szivekben és szemekben. Zempléni vármegye th. bizottsága csaknem teljes számban jelen van. Katonai és polgári előkelőségek, mint vendégek. A karzaton a hölgyek sötét ruhában — könnyes szemekkel.

Zempléni vármegye emlékezik, gyászol és szent fogadalmat tesz, hogy méltó lesz a legnagyobb áldozathoz, amit Országgyarapító Kormányzó Urunk felejtethetetlen hőselkü fia hozott a hazáért és a szebb magyar jövőért.

A Magyar Hiszekegy után dr. vitéz Fáy István főispán nyitja meg a rendkívüli gyászközséget. A közgyűlés tagjai és vendégei állva hallgatják a szivbőljövő fájdalmas szavakat.

A főispán megragadó megnyitója

— A nemzet legföltettebb reménysége, — mondotta többek között a főispán, — életét áldozta azért az eszméért, amelyért ma oly sok fiatal szív, s köztük oly sok magyar áldozza a legdrágábbat, a legbecsestebbet, — az életet — ennek a még drágább örök eszménynek, a hazának védelmében.

— Horthy István ezért a minden időkben szent eszméért életét adta, mint az ország Első Emberének fia, mint az ország Kormányzóhelyettese, kinek igazán nem volt hivatása, hogy 38 éves kora epen a legveszedelmesebb fegyvernemnél a vadászpülpöknél teljesítse hazája iránti kötelezettségét akkor, mikor az ország más, talán legegyszerűbb fia 32 éven felüli korban már közelébe sem juthatott ennek a szép, de különösen veszélyes fegyvernemnek. De vitte Őt szíve, vitte egész életét jellemző kötelezettségérzete, vitte Őt, mert izzig-vérig minden egyes porcikájában, egész lelkében magyar volt, de mindenekfelett, hogy „Horthy” volt, amely nemzetség sohasem a privilégiumokból, hanem elsősorban is a kötelezettségek önként vállalásából kért mindig részt magának.

— Tudtuk, hogy azon a helyen, ahová Őt ez év februárjában az egész nemzet egyhangú bizalma állította, méltó utóda lesz annak a férfinak, kinek Isten után nemzetünk mindent, pusztá életét is köszönheti. S midőn ez év nyarán önként jelentkezve harctéri szolgálatra kivonult, féltve, aggódva figyelte a nemzet hősi példaadását, félve, zggódva életéért és egész-

ségéért, — de valljuk meg, lelkünkben büszkeséggel, — mert éreztük azt, hogy a nemzet Kormányzóhelyettesének ez a hősi példaadása a kötelezettségeljesítés terén páratlanul egyedülálló, — amely soha el nem muló újabb dicsőséget és erőforrást szerez a nemzetnek.

— De a sors másképp akarta, mint a nemzet remélte.

— Horthy István meghalt, az a sors, amit történelmünk folyamán előtte milliók vállaltak és amit — ha élni akar a nemzet — ezután is millióknak kell majd vállalniok, rajta is beteljesedett. De él az eszme, él az örök nemzet, mely önfeláldozó hős fiainak áldozatul adott véréből mindig újjáéled — és örökkön élni fog az a hősi példaadás, melyet Horthy István vérenek hullásával mutatott és mellyel nevét arany betűkkel írta be örök időkre a magyar vértanuk történetébe.

— A nemzetek ma élet-halál-harcukat vívják, s mindenféle patakokban folyik a drága fiatal vér, közte a magyar honvéd vére is. És még sem féltem nemzetemet, — erős a haza, — de én annál fanatikusabban hiszek a nemzet jövőjében, mert amely nemzetnek Horthy Istvánjai vannak, annak a nemzetnek élni kell, az a nemzet élni fog, mert az a nemzet küldetését van hivatva betölteni a népek történetében. — Ebben a nehéz időkben hassa át Horthy István lángoló hazaszeretete és példamutató áldozatos kötelezettségeljesítése az egész nemzetet, legyen az Ő megdicsőült, ma már eszmévé finomult lelke a mi vezércsillagunk és akkor hiszem, sőt bizony tudom, hogy nem lesz hiába a hős fiaink, a Horthy Istvánok áldozata, mert az áldozatok által megtermékenyült magyar nyár a szabadságnak és a magyar nagyságnak örökzöld virágait fogja megteremni.

— Horthy Istvánok mutassátok az utat és mi követünk!

Kossuth Pál magasszárnyalású emlékbeszéde

Kossuth Pál országgyűlési képviselő a fájdalom hevéből áthatott beszédében többek között a következőket mondotta:

— Nagy erőt és hitet ad suly veszteségek elviseléséhez a multak emléke és az a szinte emberfeletti erkölcsi erő, amelyet a bizonytalanságban tévelygőknek a nagy elődök élete és a nemzet mártírjainak példaadása nyújt. Széchenyi

István, Tisza István, Teleki Pál vértanuhalálával mindig döbbenet vett erőt az országon, viszont az Ő áldozatukból és mártírágukból merített újra erőt a további küzdelmekhez és a felemelkedéshez!

— És ha ez így van, akkor Horthy István hősi halála a mérhetetlen fájdalom mellett az újra való elhivatottság nagy és szent érzetét kell, hogy felébressze a gyászoló szülőknél, különösképpen Kormányzó Urunkban, aki drága fia elvesztésében egy mythoszi époszba illő hős szülő heroizmusával meghozta ugyan legnagyobb véráldozatát a haza oltárán, de akinek bölcsességére, jószágos szívére, erős és bátor kezére Magyarország ma nagyobb szüksége van, mint valaha, — és a nemzetben, amelynek le kell vonnia ennek a gyászos halálesetnek tanulságait és intelmeit.

— Horthy István véráldozatának legfőbb intelme pedig az, hogy ez a lankadatlan harc és küzdelem tovább folyjon a végső diadalig, egy még soha nem látott nagy nemzeti összefogás jegyében!... Ennek kell szolgálatába állítanunk az egész külső és belső frontot!... Ezért kell harcolnunk fegyverrel, tollal, szóval, kapával-kaszával, kalapáccsal, műhelyekben — intézményekben egyaránt!... Zokszó, panaszkodás, zugolódás nélkül, mert csak így lehetünk méltók hőseink vére hullásához a hős Apának és hős Fiúnak a nemzet oltárán hozott áldozatához!...

— A mi korunknak szent kötelessége öröködni afelett, hogy azok az eszmények, amelyek a Trianonban porba hullott nemzet reneszanszát jelentik a magyar feltámadás útján, — valóra váljanak, a közélet minden terén érvényesüljenek, intenzitásukból soha ne veszítsenek!...

— Ennek a gondolatnak is Horthy István volt az első fáklya-hordozója, mert kérdezem; kelle-e a nemzetiségnek, az ideális értelemben felfogott nemzetközösség gondolatának, az áldozatos szolgálatvállalásnak nagyszerűbb példája, glóriásabb apológiája, mint mikor a magyar Kormányzóhelyettes, az ország legnagyobb méltóságának osztályosa, szerény főhadnagyi rangban vonul be csapatához, együtt van, együtt vérzik bajtársaival és együtt áldozza velük életét?...

— Mintha utolsó intelmét küldte volna dicsőséges elmúlásában haza: ne törekedjék mindenki vezérségre, ne akarjon mindenki

parancsolni és rendelkezni, hanem vetélkedjék egymással azon a poszton, ahová sorsa állította az áldozatos hazaszereteten és a magyar nemzet szolgálatában... Ha így lesz, akkor az Ő ifju vére nem ömlött hiába.

— És ha majd eljövendő augusztusi csillaghuló éjszakákon felragyog Horthy István a Te fénylő csillagod is, világítsd meg az utat a ezeréves örök vándor, árva országod előtt, amely a magyar igazságot keresve járja a népek végtelen országutját.

— Világítsd meg az égboltot a legelső magyar ember előtt, ha majd az országvezetés súlyos terhe alatt oda feltekint Isteni segítségért a kenderesi kuria sötét lombjai alól.

— Világítsd meg a Hadak útját, melyet fiaink járnak a messze orosz síkságokon.

— Ragyogd be, öleld magadhoz az elárvult özvegyek, a bánatos édesanyák csillagot fűrkésző fájó tekintetét, akik övéiket keresik a Te közelében, fogd fel ezeket a tekinteteket annyi szeretettel és gyengédséggel, mint amilyen sok megértéssel és szereteméltósággal fogadtál mindig engem, ha a választóim által reám rótt hivatásom teljesítése közben mások bajaival Nálad jártam.

— Töltsd meg a csillagos eget vizsgáló pásztoremberek, a meleg nyári éjszakában rendelt vágó magyar szántó-vetők lelkét a csillagos ég gyönyörűségével, hogy szebb és könnyebb legyen a magyar munka nekik.

— Le ne hullj soha Hazánk egéről, mert Ti csillagok az örök létet jelentitek, mint ahogy a közelmúltban elhangzott klasszikus szózat szerint:

örök a magyar is!

Hódolatteljes részvételfiratok

Kossuth Pál javaslatára egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy a Kormányzóhelyettes Ur életnagyságu képét a nagyterem részére megfesteti, halhatatlan érdemeit és magasztos példaadását jegyzőkönyvileg megörökíti és hódolatteljes részvételfiratoikat intéz Országgyarapító Kormányzó Urunkhoz és a gyászbaborult nemeslelkű Özvegyhez.

Bernáth Aladár th. bizottsági tag javaslatára a közgyűlés elhatározta mindkét beszéd megörökítését és kinyomatását.

A Himnusz fenséges dallamaival ért véget a szomorú közgyűlés.

Mit adjunk a Honvédeknek?

Szörmekesztyűt (megfelel gyapjukesztyű és sikesztyű is), kötött-szövött meleg alsófehérneműt (jéger alsónemű, pulóver, szetter, kötött gyapjumellény), szörmesapkát, szörmekucsmát, fülvédőket, nyaksálakat, hősapkát és érmelegítőt, lábszármeglegítőt, vadászharisnyát, sífelszereléseket és cipőket, tábori takarót (bármilyen színű és méretű gyapjutakarót), nap és hó ellen védő szemüveget (motoros, autós szemüveget és szemvédőt), szörmés mellényeket (mikádó kabátokat, bőr és szörme mellényeket, bekecseket, mindenféle bundabélést és olyan anyagot, amelyből mellény vagy sapka készíthető).

Hangya-terem Borsiban

A Hangya Szövetkezet igazgatósága elhatározta, hogy a borsi Rákóczi szülőház legnagyobb termét a saját költségén Rákóczi korabeli stílusban korhű tanács-teremmé rendezi be. A bemutatott pompás tervek szerint ez a korhű tanácssterem egyik vonzó érdekessége lesz a kastélynak s abban tartják majd a Hangya értekezleteit. Egyébként a terem feletti rendelkezést *Bornemisza Miklós* alispánnak ajánlották fel.

Itt említjük meg, hogy a szülőkastély megnyitó ünnepsége október elején lesz nagyszabású kerekék között.

Az új zempléni szinikerületek

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1942-43. színiévadra, vagyis szeptember elsejétől 1943. augusztus 31-ig szóló hatállyal többek között a következő szin-igazgatói engedélyeket adta ki.

Beleznai Unger István Debrecenben, Egerben és *Sátoraljauhelyben* működik.

Galetta Ferenc Balassagyarmat, Hajdunánás, Ipolyság, Pestszent-erzsébet és Rimaszombat megyei városokban, valamint Hatvan, Jász-apatí, Jolsva, Párkány, *Sárospatak*, *Szerencs* és *Tata* községekben.

Jódy Károly kapott még kamarajátékszerű előadások tartására Zemplénvármegyére nézve engedélyt. Homokay Pál pedig az egész ország területén tarthat kamaraelőadásokat, egy helyen azonban legfeljebb 12 napig.

Vitéz *Bánky Róbert* Szegedre, Kispestre és Szolnokra, — Földessy Géza pedig Miskolcra, Marosvásárhelyre, Nyiregyházára és Ózdra kapott engedélyt.

A *Beleznai Unger* társulat valószínűleg csak májusban jön Ujhelebe.

ÉRTESETÉS

A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés a sátoraljauhelyi Hangya Kirendeltséget bizta meg képviselőjével. Ezért tudomására hozzuk az egyesületeknek, vállalatoknak és a burgonya eladásával foglalkozó kereskedőknek, hogy téli burgonyaszükségletüket még a téli fagy beállta előtti leszállításra rendeljék meg kirendeltségünktől.

2660 „Hangya” kirendeltség.

A vármegye mélyeséges részvéte

Az egész országot lesújtó gyászból Zemplénvármegye magyarsága is kivette részét. Kedden a nagy halott földi maradványainak kassai fogadtatásán Zemplénvármegye képviselőjében vitéz dr. Fáy István főispán és *Bornemisza Miklós* alispán jelent meg. A várócsarnokban felállított ravatalra diszes

koszorút helyeztek el a következő felirattal:

„A nemzet hős vértanujának, örök hálával Zemplénvármegye”. A nagy temetésen résztvevett dr. vitéz Fáy István főispán és a vármegye küldöttsége, hogy külsőleg is kifejezésre juttassák Zemplénvármegye népének, fájdalmas együttérzését és mélyeséges gyászát.

Szeptember 6: Magyar Nap Perbenyiken

A perbenyiki méntelepparancsnokság az országos gyász miatt elmaradt nagyszabású bodrogközi Magyar Nap-ot a Széchenyi Magyar Kultur Egyesület és a perbenyiki levétegyesület közreműködésével a méntelep hatalmas parkjában szeptember 6-án, vasárnap délután 2 órai kezdettel rendezte meg.

A változatos műsor főbb számai: atletikai versenyek, lovasmutatvá-

nyok, díjugratás, népviselet és szokások, harmonika és énekszámok, kiscseregi lakodalom, színmű, kabaré, tűzijáték, zene, tánc. Vacsora birkapörkölt (1.50 P). *Balogh Aladár* cigányzenekarának közreműködésével magyar vigalom. Belépődíjak: ülőhely 2 P, állóhely 1 P.

A Magyar Napra nagy vendégsereget várnak Ujhelyből és a vármegye minden részéből.

Zempléni honvédek rohama a Donig!

(Első tudósítás)

Írta: *Ballagi Béla* tizedes, ujhelyi OTI tisztviselő

Valahol a Donnál, 1942. aug.

Egy erdőben várjuk a támadás kezdetét. Most is, mint minden este, pontosan tíz órakor megjelennek a szovjet gépek, de a heves légháritó tűz miatt csak nagy magasságból dobálják le a terhüket minden célzás nélkül. Először kidobnak egy-két ejtőernyős világitó rakétát, amit a katonahumor úgy nevez, hogy „kiakasztotta a lámpást”.

Valóban úgy néz ki, mintha egy lámpás lenne a sötét égbolton, mert egyhelyben áll és 4-5 percig vakító fénnel áraszt el nagy területet. Megszólalnak a gépágyúk és Boforcok. A lövedéksorozat mint egy világitó rózsaszín gyöngyfűzér kusznak a cél felé a sötét égen. Ezt a tűzijátékot a fedezékeink közeléből figyeljük. Minden két ember közösen ásolt egy mély V alakú árkot, amit gerendával fedett be és a kiásott földet ráarkta, hogy az esetleg közelben lecsapódó bomba szilánkjaitól védve legyen. A fák között jól voltunk rejtve és így a szovjet gépek csak sejtették, hogy

ebben az erdőben is vannak katonák és csak az erdő szélén dobott le egy-két „szeretetsomagot”, ami szerencsére semmi kárt nem tett. Rövid szünetekkel így tart ez éjjelig.

Vihar előtti, idegölő csend következik. Mindenki érzi, hogy ma éjjel nagy dolgok vannak kialakulásban.

Mindnyájan megkönnyebbülünk, amikor hajnali fél háromkor megdördülnek az ágyúink. Közel száz mindenféle kaliberű ágyú egyszerre ontja a gyilkos tüzet az erősen kiépített orosz állásokra. Még az öreg föld is belereszket a nagy dűbörgésben. A légnomástól meglibben rajtuk a ruha.

Félórai gyors tűz után elhallgatnak az ágyúk és több irányból zárt csatasorban megjelennek a zuhanóbombázók, hogy a megkezdett puhítást folytassák. Megszámolni nem lehet őket, annyi sokan vannak. Érezni a levegő mozgását, amit a rengeteg légcsavar megkavar. Hangos éljen kiáltás hagyja el az emberek ajkát, amikor szabadszeggel is felismerik

a magyar felségjelzést a gépeken. Oldalt billen az első gép és zuhan a kiszemelt cél felé, hogy a közelben kioldott bombák pontosan találjanak. Hangos szirénázással követik a többiek és a hosszú zuhanás után felrántják a gépet a magasba, majd nagy kört leírva mint a vijjgó sasok újból lecsapnak az áldozatukra. Lángnyelvek és éles csattanások jelzik az alapos, pontos munkát. Biztonságban érezzük magunkat, de a mi idegzetünket is próbára teszi a fűlsiketítő szirénázás. Mit érezhetnek akkor a bolsik, akik a bombazáporban védekezésre, légháritásra még csak nem is gondolhatnak? Elszabadult a pokol felettük. Egy óra hosszat tart, amíg a körülbelül 150 gép lerakja a szeretetsomagot.

A terhüktől megszabadult gépek büszkén szelik a levegőt és hiány nélkül indulnak vissza a K. közelében lévő repülőterre.

Megszólalnak a géppuskák és a többi gyalogsági fegyverek. Az utászgyerekek felszedik az aknákat, hogy biztosítsák az előrejutást. Lángszórókkal felszerelt rohamcsapatok egymásután foglalják el az esetleg épségben maradt kiserődöket.

Az ilyen rohamot leírni nem lehet. A fegyverek összműködése, az önfeláldozó bajtársiasság viszi előre az arcvonalat. A hősi magyar bakák előtt nincs akadály. Seprik maguk előtt a muszkát.

Délután újból megjelenik 21 zuhanóbombázó és az egyik erdőben bent szorult bolsikat kifűstöli a hajnali recept szerint. Távcsovön nézzük az eredményes munkát. Ahová lecsap a bomba, ott föld és ág darabok reptülnek a levegőbe. A zuhanás alatt géppuska tűzzel is elárasztja a kiszemelt területet és közben kioldja a bombáját, ami hangos fűlet lépő recsegéssel robban. Harminc perces alapos munka után a fejünk fölött gyülekeznek, majd zárt rendben haza indulnak. Most is bebizonyították, hogy a legfiatalabb magyar alakulat itt is megállja a helyét.

Ezen a napon minden honvéd magyaros virtussal verte tovább a Don felé a korszerűen felfegyverzett orosz haderőt. (Következik a 2. sz. tudósítás.)

A sátoraljauhelyi Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszervezet Helyi Munkabizottságánál jelentkezni lehet még szeptember 15-ig. (Városháza I. em. 11. ajtó.)

Helyi Munkabizottság.

Tűzoltótanfolyamok

Szeptember 14-től október 4-ig tűzoltótiszt-kiképzés céljából kerületi tűzoltótanfolyamot tartanak Kassán.

A tanfolyamra való felvételt a tanfolyam parancsnokánál (Kassa Tűzoltóaktanya) legkésőbb szept. 8-ig írásban kell kérni.

Zemplénvármegye Tűzoltó Szövetsége szeptember 17-től 27-ig tűzoltó altisztek kiképzése céljából a sátoraljauhelyi tűzoltóaktanyában törvényhatósági tűzoltótanfolyamot tart.

A tanfolyamra való felvételt legkésőbb szeptember 12-ig a vármegyei tűzrendészeti felügyelő tanfolyamparancsnoknál (Sátoraljauhely Vármegyeháza) írásban kell kérni.

Zemplénvármegye sátoraljauhelyi „Erzsébet” kórháza.

779/1942. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Zemplénvármegye sátoraljauhelyi „Erzsébet” kórháza nyilvános versenyárgyalást hirdet a kórház részére az 1943. évben szükséges élelmiszerekre.

Éspedig: marha-, borju-, sertéshusokra, hentesárakra, liszi, őrleményekre, kenyérfélékre, zöldségre, hüvelyesekre, fűszer és gyarmatárakra, tej és tejtermékekre, valamint tisztító szerekre.

Ajánlatok 1942. évi szeptember hó 18-án délelőtt 10 óráig nyújtandók be a kórház gondnoki hivatalába. Részletes szállítási feltételek és nyomtatványok díjtalanul szerezhetők be a kórház gondnoki hivatalában. Sátoraljauhely, 1942. évi augusztus hó 18.

Dr. Azary-Prihoda László sk. igazgató-főorvos.

MI UJSÁG?

A győzelem érdekében mindenkinél részt kell vállalnia az áldozatokból. Teljesítsük kötelességünket azzal is, hogy meleg téli ruhaneműt adunk harcoló honvédeknek. Saját magunk szebb jövőjének biztosítását is szolgáljuk vele!

— **Tanítói kinevezések.** A kassai tankerület kir. főigazgatója Forgács Dezső okl. tanító, mádi lakost a Tivadar községi, Szabó Zoltán okl. tanító, sátoraljaujhelyi lakost pedig a Beregsom-Braun tanyai állami népiskolához helyettes tanítókká nevezte ki.

— **Nemzetvédelmi Kereszt adományozása.** A Kormányzó Úr Polgári József és Hernádi Ferenc sátoraljaujhelyi m. kir. tiszthelyetteseknek bátor és önfeláldozó magatartásukért a Nemzetvédelmi Keresztet adományozta.

— **Gyopáros lett — Csarnahó.** A belügyminiszter Gyopáros-ra változtatta át a vármegye egyhangú határozatának jóváhagyásával a sátoraljaujhelyi járásban lévő Csarnahó község nevét.

— **Névnapi megváltás.** Lehoczky Sándorné névnapi megváltása címén a Vöröskereszt Egylet javára 20 pengőt adományozott.

— **Eljegyzés.** Fenyvesi Ibolyát, Budapest eljegyezte Dr. Klein Miklós vallásánár Sátoraljaujhely, Budapest. Minden külön értesítés helyett.

— **Szeptember 9-én** kezdődnek meg az iskolákban a tanítások.

— **Halálozás.** Özv. Kollár Andrásné szül. Pusztay Margit sátoraljaujhelyi Rákóczi-u. 25. szám alatti dohányárus 60 éves korában vasárnapra virradó éjjel elhunyt. Hétfőn temették el nagy részvét mellett. Leánya Margit férj. Pestyán Istvánné budapesti lakos, valamint a Pusztay és Mücke családok hálás köszönetüket nyilvánítják mindazoknak, akik részvétükkel, vagy a temetésen való részvétellel fájdalmukat enyhítették.

— **A Magyar Vörös Kereszt Sátoraljaujhelyi Fiókgyűlése** szeptember 2-án délután 5 órakor a vármegyház nagytermében tartja meg évi rendezés közgyűlését.

— **A Sátoraljaujhely városi Diana fürdőt** augusztus 29-től kezdve ismét üzembe helyezik.

— **Belefutott a Bodrogba.** A Bodrog folyó minden évben Sárospatakon is megköveteli a maga áldozatát. Vasárnap délután Klein István sátoraljaujhelyi lakost a sárospataki strandon a hid lábától néhány méterre a víz elkapta. Mire megtalálták, halott volt. Valószínűleg szívizélhűdés ölte meg.

Szenzáció! Szenzáció!

A MARGIT fodrásznál

új dauer gép érkezett,

amely a hölgyek hajával csodát tesz, laza, loknis, hullámos is, olcsón szép lesz, gyorsan kész lesz, próbálja meg, öröme lesz Horthy Miklós 12. sz. Bodrogközi állomásnál. Telefon: 22 42.

Vitéz Horthy István

Irta: Polányi Lajos

Mint szárnyaszegett sas, hullott le az égből,
Törzse szemefénye, népének reménye
És a bús családnak és a bús magyarnak
Zokogó fájdalom szakadt a szívére...
Jó volt, bölcs volt, bátor: hősök közt is első!
Büszkén szárnyalt gépén vakmerő csatákra,
Mert magyar szívének hitvallása volt az,
Hogy ahol veszély van: Őt is ott találja!
Ott harcolt merészen, pogány ellenséggel,
Ahol ezer éve ősei csatáztak,
Ott mutatott példát magyar vitézségből,
Mig meg nem törtek a diadalmas szárnyak...
Gyászban áll egy család, gyászban áll egy nemzet
Fiát siratja ez, testvérét a másik

És ahol magyar él, széles e világon
Minden magyar szeme égő könnyben ázik.
De apadjon a könny... Halkuljon el a kín...
Hiszen Horthy István nem halt meg; feltámad!
Ragyogó gépével felszárnnyal az égre:
Fénylő Csillaga lesz Csaba táborának!
Ne sirj Horthy Miklós, Magyarok Vezére!
Gyógyítsa a tudat fájdalmas sebedet,
Hogy millió magyar szíve Veled érez,
Mert ahány magyar van: mind a Te gyermeked!
Hős fiad a nevé, példás vitézségét
Tiéd mellé irta a magyar szívekbe
És amíg magyar él és magyar szív dobban:
Az Ő neve sem lesz soha elfeledve!

Az Edelsheim-Gyulay család ősei mint zempléni birtokosok

A marosnémeti és nádaskai gr. Gyulay családnak az Erdélyi Múzeumban elhelyezett levéltárban van elhelyezve azon oklevél, melyben annak bizonyosságát látják, hogy a család nem erdélyi, hanem magyarországi eredetű.

Ezen privilegiális oklevél szerint Alaghy Menyhért főtárnokmester 1619. június 7-én a tállyai u. n. Vereshegyen, másképp Nyiresen levő egy darab szőlőt 250 frért örökre inscribálja Gyulay István kassai kastélyosnak.

A Gyulay István által szerzett tállyai szőlőt azonban már 1635-ben fia Ferenc — váradi kapitány I. Rákóczy György főasztalnoka Udvarhelyszék főbirája, több megye főispánja s főgenerális, kinek 1. felesége Pécsy Margit, 2. felesége Mária Éva, elzalogosítja 1000

frtban az Eperjesen lakozó Karaján Mihálynak.

A család csak később került Erdélybe, azonban azon ág, mely aztán „horvátországi ág“-ként van jelezve, még aztán is birtokos volt a tornamegyei Nádaskán. Gyulay Sámuelnek (neje Bornemissza Anna) unokája Gyulay Ferenc fogadja örökbe Edelsheim Lipót bárót — a későbbi táborszer-nagyot, ki aztán jogosított lett az Edelsheim-Gyulay név viselésére, melynek indoka az is volt, hogy az örökbefogadó Ferenc édes atyjának Gyulay Ignác táborszer-nagynak felesége — Edelsheim Julia bárónő volt, tehát fennállott a vérségi kötelék is.

Az itt említett Lipót egyenes leszármazottja Edelsheim-Gyulay Ilona Mária grófnő — a dicső-

ségesen hősi halált halt vitéz nagybányai Horthy István kormányzó-helyettes urunk özvegye.

Bár Gyulay Ferenc 1635-ben elzalogosította tállyai szőlőjét, a család azonban még tovább is birtokos maradt Zemplénben. Így szerepel az egyik Gyulayné Tokajban curiájával az 1673. XI. 22-i összeírásban (Egri Kápt. AH. No 27.), majd 1681. III. 29-én özv. Gesztelyi Jánosné Gyulay Anna protestál a Tállyán 1680-ban Szirmay Istvánnak eladott szabad nemesi tállyai háza, illetve portája ügyében az egri káptalan előtt (AH. No—522). Ezen Gyulay Anna azonban nem azonos Istvánnak fenntebb említett Anna leányával, mert amaz 1658 előtt elhalt, illetve férje ekkor már özvegyként van említve.

A Gyulay család zempléni viszonya ezzel meg is szűnt. Tovább virágzott azonban a család Erdélyben s Horvátországban s ha az Edelsheim-Gyulay ág is csak a múlté lesz nevében, leányágon törzsanyja lesz egy új magyar ág-nak az örök magyar történelemben.

Vongrey Gusztáv

— **A sátoraljaujhelyi sokgyermekes anyák kiállítására** a következő adományok folytak be: dr. báró Waldbott Frigyesné Mária Alice kir. hercegnő 300 drb. mézeslepény és 40 csomag cukorka, zalkodi Baiusz Ernőné 12 kg. berencei szilva, özv. Vilkovszky Kálmánné 12 csomag cukorka, Feszt Zoltán hintőpor és krém, dr. Kertész Zoltán 5 kg. gyümölcs, Szegő Sándor 30 drb. mézeslepény, Markovics kereskedő 1 kg. gyümölcs, Vajda ékszerész, Gercselyi Bertalan és Klein Kálmán 5—5 pengő. (A női rendezői bizottság közleménye.)

Jó családból való vidéki leány üzletbe szerény fizetéssel és kosztal állást keres.

Cím a kiadóhivatalban.

499/1942. vhsz.

Árverési hirdetés.

Lengyel Imre végrehajtató javára 115 P 10 f. tőke és jár. kielégítésére lefoglalt és 2500 P-re becsült 1 drb. 3 éves bikát Bély községben 1942. évi szeptember hó 2-án délelőtt 9 órakor el fogom árverezni.

Királyhelme, 1942. aug. 3.

Udvarhelyi Béla sk.
kir. bír. végrehajtó.

A puder és ajakruzs használata

még nem tökéletes kozmetika. Ellenben az ápoltt fogsor minden nő legszebb ékessége. Használjon tehát ODOL - fogpépet, mert ettől nemcsak szépek lesznek a fogai hanem ez frissit és üde tefellett is biztosít.

MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. I. BUDAPEST.

— A perbenyiki Magyar Napon, szeptember 6-án adják át vitéz Bély Alajos altábornagynak és Kiss Árpád őrnagynak Perbenyik község díszpolgári oklevelét. A Magyar Napon lovas bemutatók, 5 ós, 4-es és 2-es fogatok, valamint katonai tárgy szindarabok, zene- és énekszámok, továbbá szavaltatok kerülnek előadásra.

4 középiskolát végzett ügyes keresztény fiú vállalatunknál

tanulónak felvétetik.

SPORT

Dunakeszi Magyarság—Máv-Sac 2:1 (2:0). Vasutas bajnokság I. osztályu küzdelem. Vezette: Székely (Schramkó).

Ilyen erőteljén játékot ritkán látott az ujhelyi csapat részéről az ujhelyi közönség. Annál szebb támadásokat és gólokat mutatott be az ellenfél.

A Máv-Sac csapatának még mindig nem egységes a csatársora. Amíg egy biztos irányítású valódi középcsatárt elő nem teremt, addig jól nem fog tudni szerepelni.

Ezzel a vereséggel egy lépést tett visszafelé a Máv-Sac a Vasutas II. osztályba. Ha benn akar maradni, akkor a következő vasárnapon a hatvani vasutasok ellen feltétlenül győzni kell.

Holnap, vasárnap d. u. 5 órakor a katonaréti pályán barátságos mérkőzést vív egymással a Kassai Rákóczi AC és a Máv-Sac csapata. A barátságos mérkőzés iránt város-szerzte nagy az érdeklődés.

Egy hét múlva NB. rajt! Az 1942—43. évre a Nemzeti Bajnokság III. osztályát 7 csoportra osztották fel. A Máv-Sac a felsőtiszai kerületbe lett beosztva. Ebben a csoportban a következő csapatok szerepelnek:

Királyházi Máv SE, Aknaszlatinai BTE, Munkácsi LSE, Sátoraljaujhelyi Máv-Sac, Nyiregyházi VSC, Nagyszőlősi SE, Nagykárolyi AC, Beregszászi FTC, Szatmári SE, Nagybányai Jószerencsét SE, Püspökladányi MÁV SK, Csapi SE, Szatmári Vasutas SE, Petrozsényi SE.

A felsőtiszai kerületben tehát 14 csapat fog indulni. Kettővel több, mint a múlt évben. A közönség tehát több bajnoki mérkőzést láthat Sátoraljaujhelyben. Egyes csapatok most fordulnak meg először Ujhelyben.

Az országos elnökség határozata alapján az NB. III. bajnoksága szeptember 6-án kezdődik.

Gyümölcszállításra alkalmas ládák eladók
VILKOVSKINÁL.

538/1942. vh. szám.

Árverési hirdetés.

Királyhelmei Gazdasági és Kereskedelmi Bank Rt. végrehajtató javára 642 P 80 f. tőke és jár. kielégítésére lefoglalt és 2.700 P-re becsült cséplőgépgarnitúrát Nagygéresben 1942. évi szeptember hó 19-én délelőtt 11 órakor el fogom árverezni.

Királyhelme, 1942. aug. 19.

2661 Udvarhelyi Béla sk. kir. bírósági végrehajtó

Egy wagon téliruha Ujhelyben a Honvédeknek!

Kedden reggel indultak el az ujhelyi iskolás leventék az ujhelyi nőegyletek lelkes hölgyeinek közreműködésével nagy kosaraikkal házról-házra, hogy összegyűjtsék a lakosság megértő adományait a mi drága honvédeknek, akik a messzi orosz mezőkön rájuk leselkedő, gyilkos muszka télben is miértünk fognak fájni és harcolni!

A gyűjtés meglepően nagy sikerrel járt és az ujhelyi közönség, melynek közönyösségét többször kifogásoltuk, ezuttal példás hazafias áldozatkészséget mutatott! Szombaton reggelig a 6 városi gyűjtőhelyre több mint egy vasuti wagonra való legkülönbözőbb téli-holmit szállítottak be a leventék

és adták át aztán a katonai parancsnokságnak, mely azokat gyorsan utnak indítja.

Sokan voltak azonban, akik részint nem voltak éppen otthon, vagy kijelentették, hogy még akarnak adni. Ezeket a buzgó adakozókat nagyon kérjük, hogy szeptember 5-ig a Petőfi-utcai állami népiskolában lévő gyűjtőhelyre legyenek szívesek beküldeni a Honvédeknek szánt holmikat mindennap d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig.

A részleteket később közöljük. A hivatalos nyugtákat a leventeparancsnokság postán fogja elküldeni a nemeslelkű adományozóknak. A vidékről is igen jó hírek érkeznek a gyűjtésről.

Jubilálnak a Szatmári Irgalmas Nővérek (1842—1942.)

Ritka évfordulót ünnepelnek városunk egyik kulturintézményének, a sátoraljaujhelyi Carolineum leánynevelő intézetnek csendes munkásai, a szatmári irgalmas nővérek. Szerzetes társulatuk alapításának századik évéhez értek. Méltó, hogy erről mi is megemlékezzünk.

Szerzte az országban, ahol csak házuk van, ahol serényen tevékenykednek a fehérhátyos nővérek, ott mindenütt bensőséges ünnepek keretében ünneplik az egyetlen magyar alapítású női szerzetes társulatot. Ez az évforduló nemcsak Szatmár város családi ünnepe, hanem ebből részt kér sok kis magyar falu és a nagy városok hálás közönsége, így Sátoraljaujhely is, hiszen az Irgalmas Nővérek, mint a kultura kintűnő harcosai, itt is őrt állanak.

A szerzetes társulatot az apostoli küldetésből izzó Hám János szatmári püspök hívta életre hazánkban, s azóta nagy nemzeti katasztrófák idején, vagy a boldog béke éveiben a keresztény magyar kultura és nevelés szolgálatában, szociális és karitatív téren végezte csendes, szép munkáját. Az elmúlt idő alatt sok áldozatos, munkában feláldozott élet aludt ki, új életfáklyák gyultak meg, s égnek, emésztődnek ma is a nevelés, tanítás, betegápolás munkájában. Világítanak, miközben jelzik az újabb száz esztendő irányát, célkitűzéseit. Dunántuli, alföldi, erdélyi, felvidéki városok és falvak iskoláiból, fehérre meszelt kis zárdáiból sugározzák az evangéliumi alázatosság, egyszerűség, szeretet szellemét.

Most 100 éve indult el az apostoli szeretettel átítatott kis csapat a Szamosmenti városból, Szatmárról. Ma az országban 70 szerzetesház hirdeti, hogy Hám János törekvése nem volt hiába-

való. A mag, melyet az első buzgósága felfuttat a magyar kulturalajba, hatalmas fává nőtt a 100 év folyamán. Ma három világrészben 1500 irgalmas nővér dolgozik csendben, s mutatja az utat Krisztus országára felé.

Ezek a kedves nővérek vezetnek ma 35 óvodát 3078 gyermekkel, 41 elemi iskolát 9908 gyermekkel, 12 polgári iskolát 2937 gyermekkel, 2 leánygimnáziumot 554 növendékkel, 4 tanítónőképzőt 774 növendékkel, 3 kereskedelmi és női iparisiskolát 151 növendékkel, 16 kórházat 3205 beteggel, 16 leányintézetet 774 növendékkel, 7 fiu-intézetet és szemináriumban vezetnek a háztartást. Nap-nap mellett 23.213 emberrel foglalkoznak. Beszélnek ezek a számok. Beszélnek e szerzetesi intézmény korszerű és időszerű voltáról. Tagjaiban felbecsülhetetlen értékek rejlenek.

A jubiláló szerzetes társulat felé hálával fordul Sátoraljaujhely város közönsége is.

Nagy eredményeket nem csillogással, elkápráztató fényvel, hanem csendes, lankadatlan kitarító munkával érünk el. Ilyen munkával írták be nevüket zárdánk kedves nővérei a magyar nőnevelés történetébe. Ezrekre megy azok száma, akik nevelő kezük alól kikerültek. Magyar családi tűzhelyek őrzeit, hős lelkű édesanyákat, üzletek, irodák, műhelyek munkásnővédekét, szóval a magyar asszonyokat nevelte a Krisztusért dolgozó fehér-fekete csapat. Megérdemlik, hogy hálával gratuláljunk nekik a dicsó multhoz és az Isten áldását kívánjuk az elkövetkező századokra. Bizalommal bizzuk reájuk a nemzet jövőjét, leányifjúságunkat, hogy tanítsák meg őket hinni, akarni, kitarítani, hűségessé lenni és fegyelmzett lélekkel vezessék őket a szebb jövő felé.

Densz Géza.

MOZI

Szombaton, augusztus 29-én: Akit elkap az ár. (Magyar.)

Vasárnap, augusztus 30-án: Akit elkap az ár. (Magyar.)

Hétfőn, augusztus 31-én: Akit elkap az ár. (Magyar.)

Kedden szeptember 1-én: A forradalmár. (Német.)

Szerdán, szeptember 2-án: A forradalmár. (Német.)

Csütörtökön, szeptember 3-án: A Mumia bosszúja. (Angol.)

Pénteken szünet.

Szombaton, szeptember 5-én: Szabotázs. (Magyar.)

Vasárnap, szeptember 6-án: Szabotázs. (Magyar.)

Hétfőn, szeptember 7-én: Szabotázs. (Magyar.)

A mozi előadások kezdete: hétköznap este 6 és fél 9 óra, vasár és ünnepnapon pedig délután háromnegyed 4 este 6 és fél 9 óra.

A forradalmár. Németnyelvű filmjáték. Főszereplők: Heinrich George, Lil Dagover.

Schiller fiatal korából való a film meséje. A fiatal költő szabadságszeretete fellázad a württembergi uralkodó herceg zsarnoksága ellen. A herceg igyekszik Schillert ártalmatlanná tenni, sőt végül kiadja a parancsot elfogatására és börtönbe akarja vetni, azonban Schiller az utolsó pillanatban szerelmének intésére megmenekül.

Kisérőfilm: Luce világhírű.

A mumia bosszúja. Angolnyelvű filmdráma. Kharis hároméves éve eltemetett királyi herceg életrekelése áll a történet középpontjában. Steve Banning fiatal régész barátjával fel akarja kutatni Ananka hercegnő sírját, de a tana levél füzetével életre keltett Kharis, Ananka hercegnő szerelmese bosszút áll a betolakodókra. Irgalmas kalandok után a fiatal régész nemcsak Ananka sírját találja meg, hanem a saját boldogságát is.

Kisérőfilmek: Luce világhírű. — Rádium. (Kulturfilm.) — Elvarázsolt kastély. (Színes rajzfilm.)

Szabotázs. Magyar nyelvű filmdráma. Főszereplők: Kiss Ferenc, Földényi László, Simor Erzi, Hidvéghy Valéria.

Egy nagy magyarországi ipartelegen játszódik a nagysikerű film eseményei. A telepen robbanások történnek, semmi kétség nem fér ahhoz, hogy szabotáló banda működik, azonban olyan ügyesek, hogy a nyomot vagy eltüntetik, vagy ártatlan emberre terelik. Így kerül gyanuba egy fiatal mérnök is. Végül azonban hurokra kerülnek az igazi tettesek és a mérnök ártatlansága kiderül.

Kisérőfilmek: Magyar és Ufa világhírű.

511/1942. vhsz.

Árverési hirdetés.

Kereskedelmi Hitelintézet m. sz. Kassa végrehajtató javára 238 P 68 f. tőke és jár. kielégítésére és Julius Kussi végrehajtató javára 10.155 P 71 f. tőke és jár. erejéig és Chemosen Hellon javára 5686 P tőke és jár. erejéig felülfoglalt 2530 P-re becsült ingóságokat u. m. butorok, rádió, piperecikkek, National kassza, személymérleg, tűzmentes pénzszekrény stb. Királyhelmeccen 1942. évi szeptember hó 7-én délelőtt 9 órakor el fogom árverezni.

Királyhelme, 1942. aug. 7.

5644 Udvarhelyi Béla sk. kir. bírósági végrehajtó.

Lőtt vadat, szarvast, őzet, vadsertést, nyulat a mindenkor legmagasabb napi áron vásárol a „Hangya” kirendeltsége

2664